مقاله تحقیقی

دوفصلنامه آموزش پزشکی
مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بابل
دوره ششم، شمارهٔ ۱، پاییز – زمستان ۱۳۹۶، صفحه ۵۳-۴۷

نیازها واولویتهای مشاوره دانشجویان دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی همدان در سال ۱۳۹۵

ساریسا فیضی پور(BS Student) [۱]، زهرا مرتضوی(MS)[۲]، لیلی تاپاک (PhD)[۳]، مهنوش شهبازی(MS)[۴]، سعیده سادات مرتضوی(MS)[۵*]

۱. دانشجوی عضو کمیته تحقیقات دانشجوی دانشگاه علوم پزشکی همدان. ایران
۲. مرکز تحقیقات کاشت حلزون، دانشگاه علوم پزشکی همدان. همدان. ایران
۳. گروه آمار واپیدمیولوزی، دانشگاه علوم پزشکی همدان. همدان. ایران
۴. گروه داخلی پرستاری. دانشگاه آزاد اسلامی واحد اصفهان خوراسگان. اصفهان. ایران
۵. گروه کاردرمانی دانشگاه علوم پزشکی همدان همدان. ایران.

دریافت: ۹۶/۹/۸، اصلاح: ۹۶/۱۲/۲۶، پذیرش: ۹۶/۱۲/۲۷

خلاصه

سابقه و هدف: استادمشاور از وظایف اساتیدهیات علمی دانشگاه است. ارتباط پویا و هدفمند استاد با دانشجو وراهکارهای منطبق برنیازمندی های دانشجو در این زمینه الزامی است. این مطالعه با هدف تعیین نیازهای مشاوره دانشجویان دانشکده توانبخشی همدان در سال ۱۳۹۵ انجام شد.

مواد و روشها: دراین مطالعه توصیفی–تحلیلی و به شیوه‌ی مقطعی، ۱۴۴ دانشجوی دانشکده علوم توانبخشی شرکت داشتند. ابزار مورد استفاده پرسشنامه دموگرافیک و پرسشنامه الویتهای مشاوره از دیدگاه دانشجوبود. روایی محتوا وپایایی آن از طریق محاسبه ضریب آلفای کرونباخ تایید شد. داده ها با نرم افزار SPSS23 با روش آنالیز واریانس و سطح معنی داری برابر ۰،۰۵ تحلیل شد .

یافته ها: افراد مورد مطالعه میانگین سنی ۱/۴۲±۲۰/۵۳ سال و ۶۴،۱٪ از دانشجویان دختر، ۹۱/۵٪ غیر بومی استان همدان، ۹۴،۸٪مجرد و ۸۹/۶٪ ساکن خوابگاه، میانگین واحدهای گذرانده ۳۳/۰۳±۵۳/۹۱ و میانگین معدل ۰/۹۸±۶۰ /۱۶داشتند. دانشجویان بیش ترین نیازهای مشاوره را نیازهای شغلی با میانگین۰/۶۶±۲/۶۵ ونیازهای عاطفی وروانی ۰/۳۶±۲/۶۵ و کمترین نیاز مشاوره در حیطه نیازهای خانوادگی وازدواج با میانگین ۰،۶۶±۲/۳۶ اعلام داشتند. نیازهای مشاوره دانشجویان به تفکیک رشته در برخی جنبه های حیطه نیازهای آموزشی (کاهش اضطراب امتحان) (P=۰،۰۱۸)و نیازهای خانوادگی وازدواج (آیین همسر داری بعد از ازدواج و روش برخورد صحیح در ایام نامزدی) (P=۰،۰۱۵) متفاوت بود .

نتیجه گیری: از دیدگاه دانشجویان بالاترین نیازهای مشاوره در حیطه نیازهای شغلی ونیازهای عاطفی بودو توصیه می شود دانشگاهها در راستای فراهم نمودن زمینه های موفقیت دانشجویان این عوامل را در طراحی برنامه مشاوره دانشجویی مورد توجه قرار دهند.

واژه های کلیدی: نیاز، مشاوره، دانشجو، دانشکده توانبخشی

مقدمه

سه رکن اساسی آموزش درهر دانشگاه استاد؛ دانشجو ومحیط آموزشی می باشد بدیهی است که اختلال در هریک از این سه رکن ؛افت کیفیت آموزشی را به دنبال خواهد داشت (۱). شناسایی مشکلات تحصیلی ودرسی وارجاع به موقع دانشجویان مشکل دار وهمکاری در مراحل مختلف حل مشکل از جمله وظایف اعضاءهیات علمی به عنوان استاد مشاور در طول تحصیل دانشجو در نظر گرفته شده است(۲)مشاوره وراهنمایی به عنوان یک برنامه منظم وسازمان یافته در سال ۱۹۰۸ به وسیله فردی به نام فرانک پارسونز "در راهنمایی حرفه ای" مطرح شد(۳). البته مشاوره تحصیلی؛ رابطه ای است پویا وهدفمند که براساس مشارکت استاد و دانشجوبان روش هایی منطبق برنیازمندی های دانشجو انجام میگیرد(۴).

در ماده یک آئین نامه استاد مشاوری، استاد مشاور یکی از اعضای هیات علمی دانشگاه یا دانشکده تعریف شده است که مسئولیت هدایت تحصیلی ومشاوره ای دانشجویان را در مقاطع مختلف تحصیلی در زمینه های آموزشی، پژوهشی و فردی بر عهده می گیرد(۵). استاد مشاور به دانشجو در تطبیق علائق و تواناییها با برنامه آموزشی و حل مشکلاتی که اختلال در پیشرفت تحصیلی در دانشگاه ایجاد میکنند؛ کمک میکند. استاد مشاور لازم است به آیین نامه ها مسلط باشد و دانش و آگاهی به روز در موضوعات مختلف برنامه درسی؛راه وروش ثبت نام وخدمات

این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی شماره ۹۵۱۲۰۳۷۴۴۰ دانشگاه علوم پزشکی همدان می باشد.
* نویسنده مسئول مقاله: سعیده سادات مرتضوی
آدرس: گروه کاردرمانی دانشگاه علوم پزشکی همدان همدان. ایران، تلفن:۰۸۱۳۸۳۸۱۵۷۱
E mail: s.mortazavi.ot@gmail.com

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]

شخصی و پزشکی و مشاوره ای داشته باشد(۳)و به طور کلی؛ دامنه وظیفه استاد مشاور شامل فعالیتهایی است که هدفش کمک به دانشجو برای فائق آمدن به مسائل و مشکلاتش در دوره دانشجویی است .مشاوره علمی وصحیح وبا تکنیکهای علمی مبتنی بر نیازهای دانشجو برای ارتقاء سطح کیفی زندگی و پیشرفت دانشجویان ازاهمیت زیادی برخورداراست (۶) پژوهشگران زیادی از جمله وان لویجک وهمکارانش در مطالعه ای به اثر مثبت مشاوره در موفقیت تحصیلی دانشجویان اشاره وتاکید نمودند (۷). در مطالعه دیگری ؛ جعفر پور در زمینه نگرش اساتید راهنما نسبت به وظایف مشاوره دردانشگاه علوم پزشکی رفسنجان انجام دادند ۱۰۰٪ اساتید زن و ۸۱/۱٪ اساتید مرد دراین مورد نگرش مثبت داشتند (۸). ، اما متاسفانه گاها این مهم در دانشگاه کمرنگ تلقی می شود. به طوریکه ؛علیرغم اهمیت وضوح نیاز به مشاوره وتایید معاونت آموزشی وابلاغ اساتید؛ متاسفانه دانشجویان، اساتید مشاور را به عنوان منبع مطمئن ومرجع نیازهای خود در طی تحصیل نمی شناسند(۳).

به نظر میرسد با توجه به تخصصی بودن رشته های مختلف نیازها والویتهای دانشجویان برای مشاوره در رشته های تحصیلی مختلف ممکن است متفاوت باشد. با توجه به اینکه پژوهشی در این حیطه در دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی همدان انجام نشده بود. لذا برآن شدیم تا پژوهشی با عنوان بررسی الویتهای راهنمایی ومشاوره دانشجویان دانشکده توانبخشی از دیدگاه دانشجو در سالتحصیلی ۹۶-۱۳۹۵انجام شود.

مواد و روش‌ها

پژوهش توصیفی تحلیلی حاضر؛به صورت مقطعی در سال ۱۳۹۵ در دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی همدان انجام شد. جامعه آماری در این پژوهش تمام دانشجویان شاغل به تحصیل به تعداد۲۷۴ نفر بودند که پرسشنامه در اختیار آنها قرار گرفت واز آن تعداد ۱۴۴ پرسشنامه تکمیلنموده و در اختیار محقق جهت بررسی قرار گرفت. نمونه مورد بررسی تمام ۱۴۴ نفر دانشجویی بودند که پرسشنامه را تکمیل نمودندکه شامل گروه کاردرمانی۹۳نفر؛ گروه گفتاردرمانی۸۲ نفر؛ گروه شنوایی۷۸نفر وگروه ارتوپدفنی۱۳ نفر وگروه فیزیوتراپی۸ نفر می باشند.. ابزار گردآوری داده ها فرمی بود که باهدف دستیابی به مشخصات فردی ودموگرافیک و پرسشنامه سنجش نیازهای راهنمایی مشاوره دانشجویان بود که توسط شکورنیا وهمکارانش در سال ۱۳۹۳ برای بررسی نیازهای دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اهواز استفاده شده بود. پایایی آن نیز از طریق آلفای کرونباخ ۰/۹۲ محاسبه شده بود(۹).

پرسشنامه حاوی ۳۴ گویه بود که نیازهای راهنمایی ومشاوره دانشجویان رادر پنج حیطه شامل: رشد وارتقای فردی(۸ گویه) نیازهای شغلی (۶گویه) نیازهای آموزشی (۷ گویه) خانوادگی وازدواج (۷گویه)و نیازهای عاطفی – روانی (۶گویه) مورد پرسش قرار می دهد. از دانشجویان خواسته می شود که میزان نیازهای خود را به هر یک از این گویه ها مشخص نمایند. مقیاس نمره دهی به هر گویه عبارت از: شدیدا نیاز دارم (۴)/ تاحدی نیاز دارم(۳)/ کمی نیاز دارم (۲) / نیاز ندارم(۱)حداقل وحداکثر نمره در حیطه رشد وارتقای فردی به ترتیب ۸ و۳۲؛در حیطه شغلی وعاطفی – روانی ۶ و۲۴ ؛درحیطه های آموزشی وخانوادگی وازدواج ۷و ۲۸ وودر کل پرسشنامه ۳۴ و۱۳۶ است(۱۰). داده ها با استفاده از نرم افزار spssوتحلیل شد. از توزیع فراوانی برای توصیف داده ها واز آزمون آنالیز واریانس برای بررسی تفاوت بین میانگین متغیرها استفاده شد.

یافته ها

نتایج نشان داد؛ تعداد ۱۳۰نفر (۹۱/۵٪ درصد) غیر بومی استان همدان و تمام دانشجویان در مقطع کارشناسی مشغول به تحصیل و با میانگین سنی ۱/۴۲±۲۰/۵۳ سال بودند؛ همچنین ۱۲۷ نفر(۹۴،۸٪) مجرد، ۶۴،۱٪ از دانشجویان دختر، و ۱۲۹ نفر(۸۹/۶٪) ساکن خوابگاه و میانگین واحدهای گذرانده ۳۳/۰۳± ۵۳/۹۱ در این دانشجویان و میانگین معدل ۰/۹۸±۶۰ /۱۶و همچنین از شرکت کننده ها : ۵۴ نفر (۳۷/۸٪) رشته کاردرمانی؛ ۴۱ نفر(۲۸/۷٪) رشته گفتاردرمانی ؛ ۴۰ نفر (۲۸٪) رشته شنوایی شناسی؛ ۴نفر (۲/۸٪) رشته فیزیوتراپی؛ ۴نفر (۲/۸٪) رشته اعضاء مصنوعی مشغول به تحصیل بودند. البته لازم به ذکر است در دانشکده توانبخشی در نیمسال مذکوررشته های شنوایی شناسی و کاردرمانی و گفتاردرمانی چهار دوره دانشجو ودر رشته های فیزیوتراپی و اعضاء مصنوعی یک دوره دانشجو مشغول به تحصیل بودند.

دانشجویان بیش ترین نیازهای مشاوره رامشترکا در زمینه های نیازهای شغلی دانشجویان با میانگین۰/۶۶±۲/۶۵ ونیازهای عاطفی وروانی دانشجویان ۰/۳۶±۲/۶۵ و کمترین نیاز مشاوره در حیطه نیازهای خانوادگی و ازدواج دانشجویان با میانگین ۰،۶۶±۲/۳۶ اعلام داشتند.

در این جدول خلاصه نیازهای مشاوره وراهنمایی دانشجویان دسته بندی ورتبه بندی شده وسپس میانگین نیازمندی به هریک از حیطه ها برحسب رشته تحصیلی نشان داده شده است. (جدول شماره ۱)

نتایج پژوهش حاضر بیانگر این بود که نیازها و اولویت‌های دانشجویان دانشکده توانبخشی در حیطه رشد و ارتقای فردی دانشجویان و حیطه نیازهای شغلی دانشجویان و حیطه نیازهای عاطفی – روانی دانشجویان به تفکیک سوالات در رشته‌های مختلف در هیچ‌یک از سوالات تفاوت معنی‌داری از نظر آماری بین میانگین‌ها وجود ندارد (P>۰،۰۵).

همچنین در حیطه نیازهای آموزشی دانشجویان و به تفکیک سوالات در رشته‌های مختلف در این حیطه در سوالات مربوط به روش صحیح مطالعه و استفاده بهینه از زمان درس خواندن، روش ایجاد انگیزه برای درس خواندن، روش تنظیم وقت، روش تنظیم برنامه درسی و مقررات و آیین نامه های آموزشی تفاوت معنی‌داری از نظر آماری بین میانگین‌ها وجود ندارد (P>۰،۰۵). اما در سوال مربوط به کاهش اضطراب امتحان، این اختلاف از نظر آماری معنی‌دار است (P=۰،۰۱۸). علاوه بر این بین میانگین نمره نیازهای آموزشی در کل حیطه در رشته‌های مختلف اختلاف معنی‌داری از نظر آماری وجود دارد (P=۰،۰۴۷) و رشته فیزیوتراپی به طور معنی‌داری نمره کمتری را در این حیطه دارد. در حیطه نیازهای خانوادگی وازدواج دانشجویان و به تفکیک سوالات در رشته‌های مختلف در این حیطه در سوالات مربوط به روش برخورد با مشکلات زندگی، روش کمک به افراد خانواده، روش فرزند پروری، روش ایجاد هماهنگی بین همسر و والدین و روش تعامل صحیح با جنس مخالف تفاوت معنی‌داری از نظر آماری بین میانگین‌ها وجود ندارد (P>۰،۰۵). اما در سوالات مربوط به آیین همسر داری بعد از ازدواج و روش برخورد صحیح در ایام نامزدی، این اختلاف از نظر آماری معنی-دار است (P=۰،۰۱۵) و دانشجویان رشته ارتوپدفنی به طور معنی داری امتیاز بیشتری را به این حیطه داده‌اند. علاوه بر این بین میانگین نمره نیازهای خانوادگی وازدواج در کل حیطه در رشته‌های مختلف اختلاف معنی‌داری از نظر آماری وجود ندارد (P=۰،۲۳۳).

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]

جدول۱: مقایسه میانگین وانحراف معیار نمره نیازهای مشاوره دانشجویان به تفکیک رشته تحصیلی

	اولویت نیاز	نیازهای مشاوره‌ای	کل	ارتوپدفنی	فیزیوتراپی	گفتاردرمانی	کاردرمانی	شنوایی شناسی	آماره آزمون	سطح معنی‌داری
رشد وارتقای فردی	۱	روش افزایش تمرکز حواس	۲٫۸۱±۰٫۸۹	۲٫۷۵±۰٫۵۰	۲٫۲۵±۰٫۹۶	۲٫۵۹±۰٫۹۲	۲٫۸۵±۰٫۸۸	۳٫۰۰±۰٫۸۹	۱٫۵۲ (۴و۱۳۷)	۰٫۱۹۹
	۲	روش مقابله با افکار مزاحم	۲٫۶۲±۰٫۸۵	۲٫۷۵±۰٫۹۸	۳٫۰۰±۰٫۰۰	۲٫۴۱±۰٫۸۳	۲٫۵۷±۰٫۹۲	۲٫۶۰±۰٫۹۶	۰٫۵۳ (۴و۱۳۸)	۰٫۶۸۳
	۳	روش حل تردید ودودلی	۲٫۵۴±۰٫۹۰	۲٫۷۵±۰٫۹۸	۳٫۰۰±۰٫۰۰	۲٫۴۱±۰٫۸۳	۲٫۵۷±۰٫۹۲	۲٫۶۰±۰٫۹۶	۰٫۵۳ (۴و۱۳۸)	۰٫۶۸۳
	۴	روش افزایش اعتمادبه نفس	۲٫۵۰±۰٫۹۲	۲٫۷۹±۰٫۵۰	۲٫۰۰±۱٫۴۱	۲٫۴۱±۰٫۹۲	۲٫۴۱±۰٫۸۸	۲٫۷۳±۰٫۹۰	۱٫۲۲ (۴و۱۳۸)	۰٫۳۰۳
	۵	روش تفکر خلاق	۲٫۴۳±۰٫۹۷	۲٫۵۰±۰٫۵۸	۲٫۲۵±۰٫۹۶	۲٫۳۹±۰٫۹۲	۲٫۳۴±۱٫۰۶	۲٫۶۴±۰٫۹۶	۰٫۶۲ (۴و۱۳۶)	۰٫۶۵۰
	۶	روش دفاع ازحق خود	۲٫۳۸±۱٫۰۶	۳٫۰۰±۰٫۸۲	۳٫۰۰±۰٫۸۲	۲٫۶۱±۰٫۷۷	۲٫۴۴±۰٫۸۸	۲٫۸۳±۰٫۸۷	۱٫۵۷ (۴و۱۳۸)	۰٫۱۸۶
	۷	روش انتقاد پذیری وروش ارتباط صحیح با دیگران	۲٫۳۵±۰٫۹۵	۲٫۵۰±۰٫۵۸	۲٫۷۵±۰٫۹۶	۲٫۳۲±۰٫۵۸	۲٫۱۷±۰٫۹۶	۲٫۶۳±۱٫۰۱	۱٫۵۶ (۴و۱۳۸)	۰٫۱۸۸
	۸	روش مقابله با خشم و پرخاشگری	۲٫۳۵±۰٫۹۲	۲٫۲۵±۱٫۲۶	۳٫۲۵±۰٫۹۶	۲٫۴۹±۰٫۸۴	۲٫۲۶±۰٫۹۰	۲٫۳۵±۰٫۹۵	۱٫۳۱ (۴و۱۳۷)	۰٫۲۷۰
		کل حیطه	۲٫۵۰±۰٫۵۸	۲٫۶۶±۰٫۵۰	۲٫۵۳±۰٫۴۰	۲٫۴۳±۰٫۵۹	۲٫۴۴±۰٫۵۳	۲٫۶۶±۰٫۶۴	۱٫۱۴ (۴و۱۳۸)	۰٫۳۴۲
نیازهای شغلی دانشجویان	۱	فرصت های شغلی	۲٫۹۳±۰٫۸۸	۳٫۵۰±۰٫۵۷	۲٫۲۷±۱٫۵۰	۲٫۵۹±۰٫۸۶	۲٫۵۰±۰٫۵۸	۰۸. ±۰٫۸۹	۱٫۸۸ (۴و۱۳۸)	۰٫۱۱۷
	۲	راه و روش کاریابی در جامعه	۲٫۸۴±۰٫۹۴	۳٫۲۵±۰٫۹۶	۲٫۷۵±۱٫۵۸	۲٫۴۰±۰٫۹۸	۲٫۹۴±۰٫۹۲	۳٫۰۸±۰٫۸۹	۱٫۷۲ (۴و۱۳۶)	۰٫۱۴۹
	۳	روش کارآفرینی	۲٫۷۴±۱٫۰۱	۳٫۲۵ ±۰٫۹۶	۲٫۵۷ ±۱٫۲۸	۲٫۴۴±۰٫۹۵	۲٫۹۴±۰٫۹۲	۲٫۷۷±۱٫۱۸	۱٫۷۸ (۴و۱۳۷)	۰٫۱۳۷
	۴	مشاغل موجود در جامعه	۲٫۶۲±۰٫۹۰	۳٫۰۰ ±۰٫۸۲	۲٫۵۰±۱٫۰۰	۲٫۶۸±۰٫۸۹	۲٫۶۱ ±۰٫۸۷	±۰٫۹۴ ۲٫۶۸	۰٫۲۲۳ (۴و۱۳۸)	۰٫۹۲۵
	۵	روش سازگاری با یک شغل	۲٫۴۲±۰٫۸۸	۲٫۵۰±۱٫۰۰	۳٫۰۰±۰٫۸۲	۲٫۲۷±۰٫۸۱	۲٫۵۹±۰۹۴	۲٫۳۰±۰٫۸۲	۱٫۴۸ (۴و۱۳۸)	۰٫۲۱۰
	۶	علائق شغلی	۲٫۳۵±۱٫۰۶	۲٫۰۰± ۰٫۸۲	۲٫۰۰ ±۱٫۱۵	۲٫۲۷±۱٫۰۱	۲٫۳۵ ±۱٫۰۸	± ۱٫۸۵ ۲٫۴۵	۰٫۳۶ (۴و۱۳۸)	۰٫۸۳۴
	۷	کل حیطه	۲٫۶۵±۰٫۶۶	۲٫۶۷±۰٫۵۰	۲٫۶۲ ±۰٫۹۴	۲٫۴۵±۰٫۶۴	۲٫۷۳ ±۰٫۶۳	±۰٫۷۰ ۲٫۷۵	۱٫۲۰ (۴و۱۳۵)	۰٫۳۱۵
نیازهای آموزشی دانشجویان	۱	روش صحیح مطالعه و استفاده بهینه از زمان درس خواندن	۲٫۶۶±۰٫۸۸	۲٫۳۳ ±۱٫۰۰	۱٫۷۵±۰٫۵۷	۲٫۶۱±۰٫۸۹	۲٫۵۵±۰٫۹۹	۲٫۸۵±۰٫۹۸	۱٫۱۵ (۴و۱۳۸)	۰٫۳۳۶
	۲	روش تنظیم وقت	۲٫۵۹±۰٫۹۲	۳٫۰۰ ±۰٫۸۱	۱٫۶۷±۰٫۰۵۷	۷۶. ±۰٫۷۶	±2/39 0/99	۲٫۷۵±۰٫۸۸	۲٫۲۰ (۴و۱۳۸)	۰٫۰۷۲
	۳	روش ایجاد انگیزه برای درس خواندن	۲٫۵۸±۰٫۹۵	۳٫۵۰±0۰٫۵۷	۲٫۵۰±۱٫۲۹	۲٫۴۹±۰٫۹۲	۲٫۵۰±.۰٫۹	۶۳. ±۰٫۹۵	۰٫۱۶ (۴و۱۳۸)	۰٫۳۳۳
	۴	روش تنظیم برنامه درسی	۲٫۵۰±۰٫۹۴	۲٫۲۵±۰٫۹۵	۲٫۷۵±۱٫۵۸	۰۰. ±۱٫۱۵	۲٫۳۵±۰٫۹۳	۲٫۶۵±۰٫۹۹	۱٫۱۰	۰٫۳۶۰

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]

									(۴و۱۳۶)
	۵	مهارت های امتحان دادن	۲,۲۸±۰,۹۲	۲,۵۵±۰,۵۷	۱,۵۰±۰,۹۵	۲,۲۷±۰,۷۷	۲,۱۹±۰,۹۴	۲,۴۹±۰,۸۶	۱,۷۸ (۴و۱۳۷)	۰,۱۳۶
	۶	کاهش اضطراب امتحان	۲,۱۰±۰,۸۷	۲,۶۷±۰۱,۱۵	۱,۰۰± .۰,۰	۲,۲۹±۰,۷۳	۱,۹۸±۰۸۵	۲,۲۹±۰,۹۱	۳,۰۷ (۴و۱۳۸)	۰,۰۱۸
	۷	مقررات و آیین نامه های آموزشی	۲,۰۸±۰,۸۳	۰/۵۰±۱/۷۵	۱,۷۵±۰,۹۴	۲,۱۲±۰,۶۷	۲,۰۹±۰,۸۷	۲,۱۸±۰,۸۵	۰,۵۸ (۴و۱۳۷)	۰,۶۷۸
		کل حیطه	۲,۳۸±۰,۵۹	۲,۴۲±۰,۳۷	۱,۵۷±۰,۷۵	۲,۴۴±۰,۵۸	۲,۲۹±۰۵۴	۲,۵۱±۰,۶۱	۲,۴۸ (۴و۱۳۸)	۰,۰۴۷
نیازهای خانوادگی وازدواج دانشجویان	۱	روش برخورد با مشکلات زندگی	۲,۵۵±۰,۹۸	۲,۵۰±۱,۰۰	۲,۷۵±۰,۹۵	۲,۵۶±۰,۸۳	۲,۴۵±۱,۵۷	۲,۶۵±۱,۰۱	۰,۳۶ (۴و۱۳۸)	۰,۸۳۵
	۲	آیین همسر داری بعد از ازدواج	۲,۴۷±۰,۹۷	۳,۷۵±۰,۰۵	۲,۷۵±۱,۵۰	۲,۶۱±۰,۸۳	۲,۲۵±۰,۹۶	۲,۵۰±۰,۹۸	۳,۱۹ (۴و۱۳۷)	۰,۰۱۵
	۳	روش برخورد صحیح در ایام نامزدی	۲,۴۶±۰,۹۷	۳,۷۵±۰,۵	۲,۷۵±۱,۱۴	۲,۶۱±۰,۷۲	۲,۲۵±۰,۹۹	۲,۵۰±۱,۲۷	۳,۱۹ (۴و۱۳۷)	۰,۰۱۵
	۴	روش کمک به افراد خانواده	۲,۴۱±۱,۰۱	۲,۰۰±۱,۱۵	۲,۲۵±۰,۹۵	۱,۹۸±۰,۶۸	۲,۲۵±۰,۹۲۱	۲,۳۵±۰,۹۴	۱,۰۹ (۴و۱۳۷)	۰,۳۶۳
	۵	روش فرزند پروری	۲,۲۵±۰,۹۳	۲,۵۰±۱,۲۹	۳,۰۰±۱,۴۱	۲,۵۵±۰,۹۲	۲,۲۲±۰,۹۴	۲,۵۶±۱,۰۷	۱,۲۱ (۴و۱۳۷)	۰,۳۰۹
	۶	روش ایجاد هماهنگی بین همسر و والدین	۲,۱۸±۰,۸۸	۲,۵۵±۰,۵۷	۲,۷۸±۱,۵۰	۲,۲۸±۰۷۸	۲,۱۸±۰,۹۷	۲,۳۳±۰,۹۷	۰,۴۸ (۴و۱۳۸)	۰,۷۵۲
	۷	روش تعامل صحیح با جنس مخالف	۲,۰۸±۰,۹۷	۲,۱۸±۰,۸۸	۲,۷۸±۱,۵۰	۲,۵۱±۰,۸۹	۲,۴۵±۱,۱۶	۲,۵۸±۰,۹۳	۱,۰۸ (۴و۱۳۸)	۰,۳۷۶
		کل حیطه	۲,۳۶±۰,۶۶	۲,۸۵±۰,۷۴	۲,۷۱±۰,۷۳	۲,۴۰±۰,۵۵	۲,۲۵±۰,۶۴	۲,۴۵±۰,۷۴	۱,۴۱ (۴و۱۳۶)	۰,۲۳۳
نیازهای عاطفی – روانی دانشجویان	۱	روش مقابله با استرس های زندگی	۲,۴۷±۰,۹۰	۲,۷۵±۰,۹۵	۲,۲۵±۰,۹۵	۲,۵۱±۰,۸۹	۲,۴۵±۰,۹۰	۲,۵۵±۰,۸۴	۰,۲۵ (۴و۱۳۸)	۰,۹۱۰
	۲	روش شاد زندگی کردن	۲,۴۵±۱,۰۲	۲,۵۵±۰۵۷	۲,۷۵±۱,۲۵	۲,۴۵±۰,۹۲	۲,۴۵±۱,۱۶	۲,۵۸±۰,۹۳	۰,۲۱ (۴و۱۳۸)	۰,۹۰۳
	۳	انتقاد پذیر ی	۲,۲۴±۰,۸۷	۱/۲۵±۲/۲۵	۲,۰۵±۰,۸۱	۲,۴۵±۰,۸۷	۲,۰۵±۰,۷۶	۲,۴۵±۰,۷۱	۱,۵۷ (۴و۱۳۵)	۰,۱۸۵
	۴	روش مقابله با افسردگی	۲,۲۳±۰,۹۶	۲,۲۵±۱,۲۵	۲,۲۵±۱,۲۵	۲,۳۷±۰۲۶	۲,۱۵±۰,۹۷	۲,۳۵±۰,۸۵	۰,۴۸ (۴و۱۳۷)	۰,۷۴۸
	۵	روش سازگاری با محیط جدید دانشگاه	۲,۱۰±۰,۸۶	۲,۷۵±۰۹۵	۱,۲۵±۰,۵۰	۲,۱۵±۰,۸۶	۲,۰۵±۰,۸۷	۲,۲۵±۰,۷۷	۱,۹۶ (۴و۱۳۸)	۰,۱۰۴
	۶	مشکل سوء ظن و بدبینی	۲,۰۱±۰,۸۹	۱,۷۵±۰,۹۵	۲,۲۵±۰۵۰	۲,۱۰±۰,۹۱	۱,۸۵±۰,۸۹	۲,۱۵±۰,۸۴	۰,۷۱ (۴و۱۳۸)	۰,۵۸۸
		کل حیطه	۲,۶۵±۰,۶۶	۲,۶۵±۰,۶۶	۲,۶۲±۰,۹۴	۲,۴۷±۰,۶۳	۲,۷۵±۰,۶۳	۲,۷۵±۰۷۰	۱,۲۰ (۴و۱۳۵)	۰,۳۱۵

بحث

یافته های مطالعه حاضر با هدف بررسی نیازها واولویتهای مشاوره از دیدگاه دانشجویان توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی همدان انجام شدونشان داد که دانشجویان بیش ترین نیازهای مشاوره رامشترکا در زمینه های نیازهای شغلی دانشجویان با میانگین ۲/۶۵±۰/۶۶ ونیازهای عاطفی وروانی دانشجویان ۲/۶۵±۰/۳۶ و کمترین نیاز مشاوره در حیطه نیازهای خانوادگی وازدواج

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]

دانشجویان با میانگین۰٫۶۶±۲/۳۶ اعلام داشتند. نیازهای شغلی یکی از اولویتهای اول نیازهای مشاوره وراهنمایی دانشجویان بود که در این حیطه فرصت های شغلی، راه و روش کاریابی در جامعه از اولویت بالاتری برخوردارند. نتایج پژوهش دوگار(۲۰۱۱) در پاکستان نیز مهمترین الویت مشاوره دانشجو را نیازهای شغلی اعلام نمودند(۱۱). مطالعه شکورنیا (۱۳۹۳) دومین اولویت مشاوره دانشجویان؛ کاریابی در جامعه ؛آشنایی با فرصتهای شغلی وروش کارافرینی عنوان شد. که تا حدودی در راستای پژوهش حاضر است در مطالعه کریمی وهمکارانش (۲۰۱۴) در کنیا نیازهای شغلی ؛ ومهارتهای زندگی یکی از مهمترین الویت مشاوره ازدیدگاه داشجویان است(۱۲). اما نتایج با نتایج پژوهش ربیعی وهمکارانش که نیازهای شغلی اولویت پایینی داشت(۱۳) تفاوت دارد. دلیل تفاوت می تواند جامعه مورد پژوهش دو مطالعه باشد؛ چراکه در مطالعه حاضر دانشجویان دانشکده توانبخشی ودر آن گروه دانشجویان دانشگاه آزاد با رشته های کشاورزی ودامپزشکی مورد مطالعه قرار گرفتند که نیازهای مشاوره آنها متفاوت است وتفاوت در نیازهای شغلی دانشجویان حاکی از تفاوت برحسب رشته تحصیلی وشغل مورد نظرشان در آینده است(۱۰).

همچنین نیازهای عاطفی وروانی اولویت اول دیگر نیازهای مشاوره وراهنمایی از دیدگاه دانشجویان بود که در این حیطه روش مقابله با استرس های زندگی و روش شاد زندگی کردن ازاهمیت بالاتری برخوردارند. در مطالعه گیوازولیاس و همکارانش در سال ۲۰۱۱ در یونان مهمترین الویت ونیازهای مشاوره دانشجویان در رابطه با مسائل مربوط به روابط شخصی و نیازهای مشاوره ای در دانشجویان ترکیه ،عاطفی ؛تصمیم گیری های زندگی و مدیریت زمان عنوان شد(۱۴) . در مطالعه دیگری (۲۰۰۱)نیز در همین کشور مهمترین مشکلات ونیاز مشاوره ای دانشجویان مسائل روحی روانی عنوان شد(۱۴). در مطالعه شکورنیا وهمکارانش (۱۳۹۴) در زمینه تحلیل علل روند مراجعه به مرکز مشاوره در دانشگاه علوم پزشکی اهواز ۲۶/۵٪ به علت مسائل عاطفی وروانی ودومین علت مراجعه دانشجویان گزارش شد(۱۵). نیوتن وهمکارانش در مطالعه بررسی نیازهای مشاوره دانشجویان مهمترین نیازهای مشاوره را مشاوره در زمینه افسردگی واسترس عنوان کردند(۱۶). در بررسی نیازهای مشاوره در دانشجویان ترکیه :نیازهای آموزشی ارتباطی وروانی عاطفی عنوان شد. در مطالعات انجام شده در ترکیه و آمریکا وانگلیس مسائل عاطفی وروانی از شایعترین علل مراجعه دانشجویان به مرکز مشاوره بوده است. در ایران نیز مهمترین علت مراجعه به مرکز مشاوره دانشگاههای تهران واهواز ؛ مشکلات روانی عاطفی وفردی گزارش شده است(۱۵). به طور کلی شاید در توجیه علت آن بتوان به غربت و دوری از خانواده و ورود به محیط بزرگتر وجدید دانشگاه وتبعیت از مقررات جدید که چالش جدید وسختی برای دانشجویان است ومنجر به بروز مشکلات عاطفی – روانی برای آنان می شود، اشاره کرد.

کمترین نیاز مشاوره در حیطه نیازهای خانوادگی وازدواج دانشجویان عنوان شده است که البته در پژوهش شکورنیا وهمکارانش (۱۳۹۵) نیز مسائل ازدواج وخانوادگی ۱۵/۸٪ علت مراجعه دانشجویان به مراکز مشاوره گزارش شد. که کاهش این درخواست به عنوان مشکل؛ شاید افزایش سطح آگاهی دانشجویان و با توجه به اولویت فرهنگ سازی ازدواج بهنگام وآسان در دولتهای اخیر و توجه امور دانشجویی به برگزاری کارگاه هها وبرنامه های فرهنگی در این حوزه باشد.

همچنین در زمینه نیازها و اولویت‌های دانشجویان دانشکده توانبخشی به تفکیک سوالات در رشته‌های مختلف تفاوت معنی‌داری از نظر آماری بین میانگین‌ها در حیطه رشد و ارتقای فردی دانشجویان و حیطه نیازهای شغلی دانشجویان و حیطه نیازهای عاطفی – روانی دانشجویان در هیچ‌یک از سوالات وجود ندارد (P>۰,۰۵). همچنین در حیطه نیازهای آموزشی در سوال مربوط به کاهش اضطراب امتحان، این اختلاف از نظر آماری معنی‌دار است. علاوه بر این بین میانگین نمره نیازهای آموزشی در کل حیطه در رشته‌های مختلف اختلاف معنی‌داری از نظر آماری وجود داردو رشته فیزیوتراپی به طور معنی‌داری نمره کمتری را در این حیطه دارد.

در حیطه نیازهای خانوادگی وازدواج دانشجویان و به تفکیک سوالات در رشته‌های مختلف در این حیطه در سوالات مربوط به آیین همسر داری بعد از ازدواج و روش برخورد صحیح در ایام نامزدی، این اختلاف از نظر آماری معنی‌دار است) و دانشجویان رشته ارتوپدفنی به طور معنی داری امتیاز بیشتری را به این حیطه داده‌اند. علاوه بر این بین میانگین نمره نیازهای خانوادگی وازدواج در کل حیطه در رشته‌های مختلف اختلاف معنی‌داری از نظر آماری وجود ندارد . در مطالعات سایر پژوهشگران از جمله مطالعه شکورنیا وهمکاران (۱۳۹۲) درزمینه نیازهای مشاوره دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اهواز تفاوت معناداری بین دانشجویان در گروه رشته های تحصیلی متفاوت وجود نداشت. که نشان داد تفاوت معناداری در مشکلات این گروه از دانشجویان وجود ندارد(۱۱). همچنین مطالعه رفیعی وهمکارش (۱۳۸۶) نشان داد بین نیازهای مشاوره ای شغلی دانشجویان دانشگاه اصفهان به تفکیک دانشکده تفاوت معنادار وجود داشت. (۹) علت تفاوت ناشی از تفاوت نیاز برحسب رشته تحصیلی آنان وشغل مورد نظر آنان درآینده می باشد واز طرفی نیاز بالا در برخی از دانشکده ها ناشی از میزان آگاهی دانشجویان از وضعیت مشاوره وبه ویژه مشاوره حرفه ای است(۹).

بنابر نتایج مطالعه حاضر الویت مشاوره از دیدگاه دانشجویان توانبخشی مشاوره در حیطه نیازهای شغلی ونیازهای عاطفی است.توصیه می شود مرکز توسعه مطالعات ومعاونت آموزشی دانشگاههادرراستای فراهم نمودن زمینه های موفقیت دانشجویان؛ اساتید مشاور را به منظور طراحی برنامه مشاوره دانشجویی درجریان قرار دهند و این عوامل را مد نظر داشته باشند.

تقدیر و تشکر

بدینوسیله از همکاری جناب آقای دکتر فرمانی معاونت آموزشی دانشکده توانبخشی قدردانی می شود. ضمنا نتایج این مطالعه با منافع نویسندگان در تعارض نیست.

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]

Consulting Needs and Priorities of Students at Rehabilitation School of Hamadan University of Medical Sciences1395

S .Feyzipoor (BS Student)[1], Z.Mortazavi (MS)[2], L.Tapak(PhD)[3], M.Shahbazi(MS)[4], S.Mortazavi(MS)[5*]

1.Students research center , Hamadan University of Medical Sciences ,Hamadan , Iran

2.Hearing disorder research center , Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran.

3.Department of Biostatistics and Epidemiology, School of Public Health Hamadan University of Medical Sciences Hamadan, Iran

4.Department of nursing, School of Nursing and Midwifery Islamic Azad University, Isfahan (Khorasgan) BranchIsfahan ,Iran.

5.Department of Occupational Therapy, School of Rehabilitation Sciences, Hamadan University of Medical Sciences, Hamadan, Iran.

Biannual Medical Education, Babol Univ Med Sci; 6(1); Autum & Winter 2018; pp: 47-53

Received: Nov 29th 2017, Revised: March 17th 2018, Accepted: March 18th 2018

ABSTRACT

BACKGROUND AND OBJECTIVE: Advisor is important roles of the faculty members. A dynamic and purposive relationship between the faculty members and students through methods which are consistent with the students' needs is necessary. The present study was undertaken to determine consulting needs of students at rehabilitation faculty of Hamadan University of Medical Sciences in 2016.

METHODS: In this descriptive-analytic study performed following a cross-sectional approach, a total of ۱۴۴students at the rehabilitation faculty participated. The used instrument in this research was two questionnaires on demographic information and consulting preferences from the students' point of view. Validity of the questionnaires was confirmed through content validity test, and reliability of those were confirmed by calculating Cronbach's alpha. Obtained data was analyzed using SPSS ۲۳software at a significance level of 0.05

FINDINGS: The students evaluated job requirements (average = 2.65±0.66) and emotional-mental needs (average= 2.65±0.36) as the most wanted consulting needs, while the least wanted consulting needs were those in the scope of students' "family and marriage" (2.36±0.66). On average, the students were 20.53±1.42 year old. 91.5% of the students were from Hamedan Province. 94.8% of the participants were single and 89.6% of them lived in dormitories. All of the respondents were unemployed, with the average number of passed units being 53.91±33.03 at an average GPA of 16.60±0.98. Consulting needs of the students were found to be different in different disciplines in terms of some aspects of educational needs (reduced exam anxiety) (p=0.018) and family and marriage needs (post-marriage spouse treatment and proper behavior during engagement period) (p=0.015).

CONCLUSION: From students' point of view, the most wanted consulting needs were those in the scopes of job requirements and emotional needs. Accordingly, universities are recommended to pay adequate deals of attention to this issue when designing student consulting plans, so as to provide a proper basis on which students can achieve success.

KEY WORDS: *need, consulting, guiding, student, rehabilitation faculty*

*Corresponding Author; saideh sadat mortazavi
Address.Department of Occupational Therapy
Tel: +98 8138381572
E-mail: s.mortazavi.ot@gmail.com

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]

References

1. Habibzade K, Alikhani K. Review some of the masters level clinical features main parts of Qazvin University Hospital and Comparison with characteristics of Islam in the Master of 2000-2001 interns. Medical dissertation University of Shahid Babaei. 2001

2. Mazloomy Mahmood Abad S, Rahaei Z, Ehrampoush M, Soltani T. The characteristics of an expert faculty member based on view points of medical students–Yazd, Iran2008. Bimonthly Journal of Hormozgan University of Medical Sciences. 2010;14(3): 226-33.

3. Adhami A, Nouhi E, Mohammadalizadeh S, Jalili Z, Fattahi Z. Faculty Members' Attitude toward Academic Advising and Counseling and their Viewpoints about Counseling Duties. Iranian Journal of Medical Education. 2008;8(1): 7-14

4. zare Z, jabraily M, Jabari N, Shikhi N, Sofyan K. THE VIEWPOINT OF PARAMEDICAL STUDENTS ABOUT ADVISORS' PERFORMANCE OF URMIA UNIVERSITY OF MEDICAL SCIENCES. Journal of Nursing and Midwifery Urmia University of Medical Sciences.2014;12(6):420-6.

5. Hazavehei M. The effect of an educational program based on the PRECEDE Model on the level of academic consultants' ability and student'satisfaction. Journal of Medical education. 2003;3(2):85-9۲

6. Ardabili S. Principles and techniques of education and traing advice. Tehran: Beasat.1995

7. J. Van Luijk JS, J. Smits, I. Wolfhagen, MLF Perquin, S. Assessing professional behaviour and the role of academic advice at the Maastricht Medical School. Medical Teacher.2000;22(2):168-72

8. Jafarpor P, Mohsenimoghadam F, Aghamohammadhasani P, Sayyadi A. Viewpoints of academic advisors of Rafsanjan university of Medical Sciences regarding counseling and their duties as advisor. Community Health Journal. 2012;6(3):25-30

9. Rafiei A, Baghban I. Survey on career Counseling and supervision needs of the students of Isfahan University. Quarterly Journal of Career & Organi-zational Counseling.2007;1(1):75-93

10. Shakurnia A, Borvayeh H, Elhampour H. Guidance and Counseling Needs of Students in Ahvaz Jundishapur University of Medical Sciences. Iranian Journal of Medical Education.2015;14(11):922-32

11. Dogar AH, Azeem M, Majoka MI, Mehmood A, Latif S. Need Assessment of Students' Guidance and Counseling. British Journal of Arts and Social Sciences.2011;1(2):108-24

12. Karimi J, Karimi G, Mburugu B. Assessment of counselling needs among students in Kenyan universities. Assessment. 2014;5(1)

13. Rabiei M, SALEHI R, SIADAT SAE. COUNSELING AND GUIDANCE NEEDS OF THE STUDENTS OF SHAHREKORD'AZAD UNIVERSITY.2007

14. Giovazolias T, Leontopoulou S, Triliva S. Assessment of Greek university students' counselling needs and attitudes: An exploratory study. International Journal for the Advancement of Counselling. 2010;32(2):101-16

15. SHAKURNIA A, AMIN M, ASLAMI M. AN ANALYSIS OF THE TREND OF STUDENTS'REFERRAL TO THE COUNSELING SERVICE CENTER OF AHVAZ JUNDISHAPUR UNIVERSITY OF MEDICAL SCIENCES, IRAN. 2016

16. Newton FB, Angle SS, Schuette CG, Ender SC. The assessment of college student need: First step in a prevention response. Journal of Counseling & Development.1984;62(9):537-43

[Downloaded from mededj.ir on 2026-10-14]